

Verklaring van de Eerste Algemene Zendbrief van de Apostel Petrus

Door

Dominicus Goltzius

1 PETRUS 3 vers 13 en 14.

Ende wie is het, die u kwaad doen zal, als gij navolgers zijt van het goede?

Maar als gij ook lijdt om der gerechtigheid wil, zo zijt gij zalig, en vreest niet uit vreze voor haar, noch wordt niet ontroert.

Zoals een tweeërlei kwaad de mensen hier op aarde omringt, het kwaad der zonde en het kwaad der ellende, zo hebben zij van noden tegen dat tweeërlei kwaad, nodige onderrichtingen ten goede. Want wat het kwaad der zonde betreft, daartegen hebben ze van node geleert en vermaant te worden om zich daarvan af te keren, geen gemeenschap daarmee te hebben, opdat hij niet kome onder de toorn Gods en de eeuwige dood; terwijl het zeker is, dat de tijdelijke en eeuwige *straffen*, voortkomende uit de heilige *haat* Gods tegen de *zonde*, zeker volgen op de *zonden*, gelijk de schaduw volgt op het lichaam. Doch zal dan die mens niet een half, maar een geheel Christen zijn, zo heeft hij niet alleen dat *kwade te laten*, maar ook het *goede te doen*, gelijk vele getuigenissen in het Oude- en Nieuwe Testament dat leren. Zodanige en dergelijke onderrichtingen moet hij hebben tegen het kwaad der zonde dat *ons lichtelijk omringt* en belet om niet naar behoren te *lopen de loopbaan, die ons is voorgesteld*.

Hebr.12:1.

Tegen het *kwaad der ellenden* moet hij vertroosting en troostrijke onderwijzingen ontvangen, wat niet anders dan in het gevoel van ellende en de dag van de tegenspoed plaats heeft; de mens heeft geen *vertroosting* van node, als het hem *wel* gaat, maar ols het hem *kwalijk gaat*. Troostrijke redenen zijn dan van node, omdat de mens zeer haast genegen is mismoedig en kleinmoedig te worden, zijn ziel neder te buigen en onrustig te zijn; waar tegen hij moet opgericht worden om *niet door al te overvloedige droefheid verslonden te worden*. En gelijk de ellenden velerhande zijn en verscheiden, die het lichaam of de ziel treffen; die of onmiddellijk van God of middelbaar door mensen ons toekomen, ect. Zo moeten ook de *vertroosting*en verscheiden zijn en naar die verscheiden gelegenheid gericht.

Dit beide nu is wel het werk van eenieder Christen omdat wij op elkander moeten *acht geven tot opscherping van de liefde en aller goede werken*. Hebr.10:14. *en een iegelijk niet alleen moet zien op het zijne, maar ook op hetgeen, dat van de ander is*. Phil.2:4. Dit is een *geestelijke barmhartigheid*, die wij moeten doen aan de ziel van onze naasten. Hiertoe vermaant Paulus eenieder. 1 Thess.5:11/14. *Vermaant elkander, en sticht de een de andere. Vermaant de ongeregelde, vertroost de kleinmoedige, ondersteunt de zwakke, zijt lankmoedig tegen alle*.

Maar in het bijzonder is dit het werk van getrouwe leraars en Opzieners; die dit hebben waar te nemen in navolging van hun grote Leraar en *Opziener der zielen*, Jezus, Die om beide waar te nemen, nooit in gebreke geweest is, zoals het Evangelie overvloedig uitwijst.

-1. Over het eerste, dat is het kwaad der zonde, moeten de Leeraars *Boanerges, Zonen des donders, met Jacobus en Johannes* zijn, Marc.3:17.

-2. Over het tweede, dat is het kwaad der ellende, moeten zij met *Jozef. Banabassen, kinderen der vertroosting zijn*. Hand.4.36.

En om ons hiermee niet langer op te houden, zo vernemen wij dit waargenomen te zijn van onze Apostel; gelijk doorgaans in deze Zendbrief, zo ook in hetgeen ons tegenwoordig in orde voorkomt. Hij

had het tegen het kwaad der zonde zijn onderwijzingen en vermaningen, of liever afmaningen, gegeven in vers 9/10/11/ en 12. Maar terwijl hij ook bemerkte, dat het *kwaad der ellende* deze zijn gelovige ook trof, zo is hij niet nalatig om hen voor te stellen nodige vertroosting, waardoor zij opgericht en aangemoedigd moesten worden en niet bezwijken. Dat doet hij nu in deze twee verzen: *En wie is het, die u kwaad doen zal, ect. Maar, als gij lijdt, ect.*

Onze Apostel had in het voorgaande vers krachtig bevestigd dat er een *gezegend leven* en *goede dagen* te verwachten waren voor de ton Godzaligen, en dat uit de tweeërlei verdraagzaamheid Gods, zowel tegen de *rechtvaardige*, als tegen degene, die *kwaad doen*, daarvan maakt hij nu een bijzondere *toe-eigening* op deze gelovigen aan wie hij schrijft in dit 13^e en 14^e vers. Zijnde deze *toe-eigening*, zoals gezegd is, een *moedgeving* en *vertroosting* tegen de ellenden, die hen ontmoete. En die maak hij:

1. Eerst generaal en algemeen.
2. Daarna, speciaal en bijzonder.

Vers 13.

1. Wat de generale en algemene vertroosting betreft, die is begrepen in de woorden van vers 13. *En wie is het, die u kwaad doen zal, als gij navolgers zijt van het goede?* Deze woorden kunnen ook aangemerkt worden als een nieuwe rede om hen tot het *goede* aan te zetten; daaruit genomen, omdat deze nuttigheid daaruit ontstaan zal, dat hen niet gemakkelijk *moeilijkheid* of *kwaad* zal aangedaan worde van andere, zo ze het *goede navolgen*. Maar zoals wij het opvatten kan het ook goed in deze zin worden opgevat: Terwijl de *ogen des Heeren zijn op de rechtvaardige... en het aangezicht des Heeren is tegen degene, die kwaad doen*, zo volgt daaruit, dat gij geen *kwaad* of *kwade* hebt te vrezen, *als gij navolgers zijt van het goede*. Doch laat ons de woorden zelf de eens nauwkeurig der inzien, en daarin aanmerken:

1. welke grond de Apostel legt in deze woorden.
2. Wat hij daarop bouwt.

1. De grond is in de laatste woorden: Als gij navolgers zijt van het *goede*. Hier horen wij de Apostel spreken van het *goede*; en van *navolgers* daarvan te zijn.

Voor het *goede* verstaan wij eenvoudig, wat gesteld wordt tegen het kwade; in dezelfde zin als wij het gehad hebben in vers 11. *Die wijke af van het kwade en doe het goede*. Vervolgens, wat anders *deugd* en *eerlijk* genoemd wordt, overeenkomende met het voorschrift van de goddelijke wet.

Maar onze Apostel spreekt hier bijzonder van *navolgers van het goede* te zijn. De Griekse grondwoorden vinden wij anders niet vertaalt dan door *navolgen* en *navolger*. Het eigenlijke navolgen ziet op een *weg*, waarop iemand ons voorgaat, die men dan achter na gaat en volgt. Doch ik vind niet dat in zo'n eigenlijke zin dit grondwoord gebruikt wordt, maar wel een andere; Zo dat het grondwoord dat wij hier in de Griekse tekst hebben, altijd oneigenlijk en voor een geestelijke *navolging* genomen wordt; gelijk het bekend en zeer algemeen is, dat des mensen bedrijf bij een weg vergeleken wordt. En daarop ziet dan hier ook onze Apostel als hij spreekt van *navolgers* te zijn *van het goede*. Wat niet gewoon zegt: poging, arbeidzaamheid en naarstigheid; maar waarlijk dat goede te verkrijgen; wat anders genoemd wordt *ijverig* te zijn *in goede werken*. Tit2:14. *En goede werken voor te staan*. Tit.3:8/14. Zodanig een *navolgen van het goede* vereist ook onze Apostel *Johannes*, 3 Joh.:11. *Geliefde, volgt het kwaad niet na, maar het goede*.

In dit *navolgen* is een bijzondere nadruk en opmerking. Want terwijl onze Apostel wil dat men *het goede zal navolgen*, zo moet dit goede noodzakelijk zijn in enig *onderwerp*, en wel zo'n onderwerp dat ons als op de *weg* voorgaat en wat wij in dat *goede* hebben na te volgen: En dat is inderdaad zo; Want:

1. in de *eerste plaats* stellen wij *God*, Die op een uitstekende wijze *alleen goed* is. Matth.19:17. En van Wien alleen alle *goed* afkomt. Nu deze *God* hebben wij *na te volgen*. Ef.5:1. *Zijt dan navolgers Gods, als geliefde kinderen*: en dat in het *goede*, volgens Matth.5:45/48.

2. In de *tweede plaats* stellen wij *Christus*, Die ook zo *goed* is

geweest dat Hij nooit enig kwaad gedaan heeft; en dat wij Zijn goede *voetstappen* hebben *na te volgen*, hebben wij gehad in 1 Pet.2:21. Paulus was een *navolger van Christus*. 1 Cor.11:1. De *Thessalonicenzen* waren ook *navolgers des Heeren* geworden. 1 Thess.1:6.

3. In *de derde* plaats noemen wij andere godzalige en heilige, die in goede werken hebben uitgemunt en die wij daarin hebben *na te volgen*. Ziet hiervan Paulus vermaning. Hebr.13:7. *Gedenk uwer voorgangers... volgt hun geloof na*. Die lof geeft hij hun. Hebr.6:12. Gij zijt navolgers degene, die door geloof en lankmoedigheid de beloftenissen beërven.

4. In *de vierde* en *laatste* plaats noemen wij nog het voorschrift van de goddelijke wet. Een voorschrift wordt ook nagevolgd. Terwijl dan God in Zijn Woord en Wet ons heeft *bekend gemaakt wat goed is*. Mich.6:8. Zo dan iemand gezegd wordt een *navolger* te zijn *van het goede*, voor zover hij zijn leven en wandel richt naar Gods wet.

Wij verstaan hieruit genoegzaam wat hier te zeggen is, navolgers te zijn van het *van het goede*; zodanige erkend onze Apostel deze te zijn aan wie hij schrijft of hoopt tenminste, dat ze zodanige waren en zullen zijn, *als gij navolgers zijt van het goede*; en dat uit kracht van zijn voorgaande vermaning; *die doe het goede*; omdat hij niet twijfelde of zij zouden het *leven willen liefhebben en goede dagen zien*.

2. nu als een grond gelegd zijnde, bouwt de Apostel dit volgende daarop: *wie is het, die kwaad doen zal?* Het Griekse grondwoord vinden wij ook vertaald met *verbitteren*. Hand.14:2. Omdat als men iemand *kwaad doet*, men hem doorgaans *verbittert*. Maar anders wordt het vertaald door *kwelijk te handelen* en *kwaad te doen*. Zodat men daaruit vernemen kan, dat iemand *kwaad te doen* zo veel is, als hem kwelling en verdriet aan te doen; zoals te zien is in die plaatsen waar dit grondwoord gevonden wordt. Zoals in Hand.7:5. Waar het voor de *Egyptische dienstbaarheid* gebruikt wordt. En Hand.7:19, Hand.12:1. Wordt het gezegd van de verdrukking, die aan sommige van de gemeente door Herodes geoefend werd. En nog eens vinden wij het in Hand.18:10. Waar de Heere in een gezicht tot Paulus zeide:

Ik ben met u, en niemand zal de handt aan u leggen, om u kwaad te doen; dat is beschadigen of leed aan doen. En zoo verstaat onze Apostel het ook. En als hij zegt; vragende wijze: wie is het, die namelijk u, kwaad doen zal? Zo heeft die vraag een kracht van ontkenning, en het is zoveel als of hij wilde zeggen, niemand. Doch dit zal iemand vreemd en ongelooflijk in de oren klinken, dat er niemand zijn zal, die ons kwaad zal doen, als men het goede navolgt, daar het tegendeel en in Gods Woord en door de ervaring bevestigd wordt. Hoort slechts wat David zegt. Ps.58:11. Die kwaad voor goed vergelden, staan mij tegen, om dat ik het goede najaag. En wat Paulus leert. 2 Tim.3:12. Alle die Godzaliglijk willen leven in Christus Jezus, zullen vervolgd worden. Hoe komt toch dit spreken van Petrus daarmee overeen?

Antw. Sommige verstaan voor dit *kwaad doen* zo'n *kwaad*, dat de ziel zou treffen; in deze zin: als gij het goede navolgt, zo zal niemand gevonden worden die u enig kwaad zal aandoen waardoor de ziel schade zal lijden en niet tot de zaligheid geraken. Dan hebben deze woorden de minste moeilijkheid niet. Doch wij menen dat onze Apostel hier ook het oog heeft op enig tijdelijk kwaad dat de gehele persoon des mensen treft. Om dit dan goed te maken zeggen wij kort dat deze woorden naar ons beste oordeel, die vergelijkende met de voorgaande, zo moeten verstaan worden: *Indien gij navolgers zijt van het goede, zo ook dat gij geen kwaad voor kwaad vergeldt, noch schelden voor schelden, maar zegent daar en tegen*, uit vers 9, en dat gij *Uw tong stilt van het kwade en uw lippen van bedrog te spreken; zoekende de vrede en die najagende*, uit vers 10 en 11. Zo zal er niemand zijn, die enige beleefdheid, menselijkheid en verstand gebruiken wil, dat hij voortvaren zal u dat kwaad te doen, wat hij anders dacht te doen, indien gij geen navolgers waart van het goede, maar vergelden wilde het kwaad met kwaad, en schelden met schelden; want dan zou gij het gemoed van zo'n mens meer tergen, daar gij anders door uw goedheid, zachtmoedigheid en zegening, zijn grimmigheid zou stillen en tot betere gedachten brengen. Dit ons antwoord en verklaring komt in substantie overeen, immers daar wil hij heen, met wat Paulus leert. Rom.12:20. Dat men, goed doende aan

onze vijand en belediger, *kolenvuurs op zijn hoofd hopen zal*: dat is, dat men die door ons goed doen zal winnen tot kennis van zijn zonden brengen en zo tot betere gedachten, zo dat hij zal ophouden om meer kwaad te doen. Welk *ophouden van kwaad doen* niet eigenlijk zal voorkomen uit die mens maar uit God, Die in deze ook Zijn gunstige *ogen* wil slaan *over de rechtvaardige*, om hun godzaligheid te vergelden. Welke God dan zal teweegbrengen, dat de harten van de boze zullen verandert en vermurwd worden ten goede ten opzichte van de vrome; zoals wij daar een voorbeeld van hebben in de goddeloze *Ezau* tegenover *Jacob*. Gen33:4. Ect. In *Saul* tegenover *David*. 1 Sam.24:18-20, en wel vaker gebleken is, *dat het kwaad door het goed overwonnen is*. Zoals *Paulus* wil. Rom.12:21. Of, hij zal op een andere wijze teweegbrengen, naar Zijn macht, wijsheid en goedheid, dat deze *navolgers van het goede*, dan het kwaad zullen bevrijd worden. Zie Ps.91:3/4/14.

Doe hier nog bij: Als de Apostel hier zegt: *wie is het, die u kwaad doen zal*, ect. Zo wil hij zeggen: Zou gij wel denken dat er iemand zijn zal? Ik zeg u kwalijk *niemand*, of hij moet geheel een goddeloos, God vergetend en verduiveld mens zijn, die door het goede van een ander niet tot goed aangezet, of ten minste dan zijn kwade opzet niet teruggehouden wordt; en daarom *niemand* zal er zijn, of *weinige*; gelijk dit woordje, *wie*, vragenderwijze, zo gevonden wordt. Jes.53:1. En wanneer iemand of *weinige* dat evenwel mocht doen, zo mocht en moet gij weten, dat gij evenwel zalig zult zijn, zoals *Petrus* dat leert in het volgende vers.

Onder tussen wat is er in deze woorden een krachtige beweegreden en opwekking om *navolgers* te wezen, niet van het *kwade*, maar van het *goede*; volgens de vermaning van de Apostel *Johannes*. 2 Joh.:11. Want behalve dat wij daartoe anders ook vermaand worden als boven uit vers 11 gehoord is, zo wordt ons hier getoond welk profijt en nuttigheid wij daaruit zullen ontvangen: *wie is het, die u kwaad doen zal*? Ieder mens wil graag van het kwade verlost blijven; en ziet hier de weg daartoe ingeslagen. Als wij dan vernemen dat *God* zelf in en met Zijn deugden ons voorgaat, of *Christus* met Zijn goed doen, of

andere heiligen, met hun heilige en godzalige voetstappen; of, waar wij altoos het voorschrift hebben van Gods Woord als een *regel*, om daarna te wandelen, laten wij dan *navolgers* bevonden worden *van dat goede*. Het was een grote lof, die Paulus eens gaf aan de gemeente van *Thessalonica*, als hij zei, *gij zelf weet, hoe men ons behoort na te volgen*. 2 Thess.3:7. Daar het dan vele nog niet *weten*, zo behoort dat in hun gedachten *te komen*, *navolgers* van God en Christus en van andere vrome te worden. En wat kan en zal daaruit anders ontstaan dan deze troostrijke verzekering, die de Apostel ons hier geeft: *wie is het, die ons dan kwaad doen zal?* Want, als wij *navolgers zijn van het goede*, dan is God ons gunstig, want *de ogen des Heeren zijn op de rechtvaardige*; en nu zo *God voor ons is*, *wie zal dan tegen ons zijn?* Rom.8:31. Nog een woordje: Moet men *navolgers* zijn van *het goede*, zo moeten er dan zeker ook goede *voorgangers* zijn, die zich niet *ongeregeld gedragen*; volgens 2 Thess.3:7. Maar zich zo aanstellen, dat ze *navolging* waardig zijn. Dit past op iedere Voorganger, in de burgerlijke, kerkelijke en huiselijk en huwelijks staat; ja, dit past op alle Christenen, voor zover zij door hun leven en wandel anderen stichting moeten toebrengen. Ergo. Volgt hierop:

Vers 14.

Tot zover dan van de *generale* en algemene moedgeving gesproken hebbende; volgt nu de *speciale* en bijzondere moedgeving in vers 14. Waar in wij heir hebben:

- 1. Eerst, wat het toekomende leve betreft.
- 2. Daarna, wat overdacht en betracht moet worden in het tegenwoordige. Het laatste kan gesteld worden als een gevolg van het eerste.

1. Van de moedgeving, die het toekomend leven betreft, drukt de Apostel zo uit: *Maar als gij ook lijdt om der gerechtigheid wille, zo zijt gij zalig*. Het woordje *maar*, heeft die t dezen nadruk, uit verband met het voorgaande, als of de Apostel had willen zeggen; Goddeloze mensen, die ons kwaad willen doen, moeten met goed doen gestild en overwonnen worden; doch zo dat niet geschied, en gij evenwel aan

uw kant het uwe hierin doet, zo zult gij evenwel bij God genade vinden, Die u zal zalig maken.

Laat ons in deze woorden verder opmerken:

1.1. Het geval waarvan de Apostel spreekt.

1.2. Wat hij daarvan getuigt.

1.1. Het geval wordt zo genoemd: *Als gij ook lijdt om de gerechtigheids wil*. Als de Apostel hier dit algemene woord, *lijden* gebruikt, zo verstaat hij daardoor *allerlei lijden*, dat is het ongelijk en het leed dat *de* boze mensen, met woorden of met werken (daden) de vromen aan doen. Onze Zaligmaker, sprekende dan deze zelfde stof. Matth.5:10-11. Noemt dit, *vervolgt te worden, gesmaad te worden en dat de boze mensen ligende alle kwaad tegen ons spreken*. Zo dat het dan wel gezegd is, dat hier *allerlei lijden* verstaan wordt, dat de vrome, *die als schapen zijn in het midden der wolven*. Matth.10:16. Van de goddelozen hebben uit te staan, hetzij met de *mond*, hetzij met de *hand*, hetzij met allebei. En toch hoewel onze Apostel hier spreekt van *allerlei lijden*, ten opzichte van de *manier*, waarop iemand dat lijden aangedaan wordt, zo spreekt hij nochtans niet van *allerlei lijden*, ten opzichte dan de oorzaak, waarom men lijdt. Hij zal ons in 1 Pet.4:15, leren dat *niemand* moet *lijden als een doodslager, ect*. Hier geeft hij dan de oorzaak te verstaan van zulk een *lijden*, dat de *zaligheid* met zich brengt, als hij zegt, om de gerechtigheid wil: deze zijn de eigen woorden, die onze Zaligmaker gebruikt. Matth.5:10. En dat Hij daarbij noemt vers 11, *om Mij nent wil*, is te zeggen:

1.1.a. In het (al)gemeen, *om de godzaligheid*, dat is, om dat iemand heilig en godzalig is in zijn leven en wandel; volgens 2 Tim.3:12. Welke verklaring wij hierin de eerste plaats stellen, niet alleen, om dat het woord *gerechtigheid* voor godzaligheid en heiligheid genomen wordt, als onder andere te zien is. Matth.5:20. Maar ook omdat dit draad en het oogmerk van de Apostel, die in de voorgaande verzen aangedrongen had op de godzaligheid van het leven; hier van sprekende van te lijden om der gerechtigheid wil. Om dat men met de goddeloze niet wil lopen tot de zelve ongebondenheid, en met hen

in hun goddeloosheid aanspannen, daarom moet men dikwijls van hen lijden. Christus leert dit, Joh.15:19. *Als gij van de wereld waart, zo zou de wereld het hare liefhebben: doch om dat gij van de wereld niet en zijt... daarom haat u de wereld.*

1.1.b. In het bijzonder: Terwijl de godzaligheid zich op een bijzondere wijze vertoont in de zaak van Christus, zo is om de *gerechtigheid wil* zo veel te zeggen, als te lijden om de rechtvaardige zaak van Christus en Zijn Evangelie. Waarom de zaak en de leer van Christus wel te recht de *gerechtigheid* genoemd wordt, omdat Christus de ware *gerechtigheid* verworven heeft, waarmee wij in het gericht voor God kunnen bestaan, geheel anders zijnde dan de *gerechtigheid* van de *Farizeeën* en andere Joden, *die hun eigen gerechtigheid zochten op te richten, also zij de rechtvaardigheid Gods niet kenden.* Rom.10:3. En welke *gerechtigheid* alleen in de leer van het Evangelie geopenbaard wordt. Dit *lijden om der gerechtigheid wil*, wordt anders genoemd, *om Christus en het Evangelie wil.* Marc.10:29. *om het Koninkrijk Gods.* Luc.18:29 en te lijden als een Christen; zoals volgen zal 1 Pet.4:16. Deze verklaring komt hier te pas, niet alleen om dat de Heere Christus zelf dit leert. Matth.5:10/11. Op welke woorden Petrus hier het oog slaat, maar ook omdat onze Apostel zelf dat te kennen geeft in het volgende 15^e vers, waar hij spreekt, van *bereid* te wezen *tot verantwoording*, ect. Wat op de belijdenis van de leer van Christus ziet.

1.2. Dit is het geval; wat de Apostel daarvan getuigt, is, *zo zijt gij zalig.* Wat *zaligheid* betekent is bekend, namelijk het hoogste goed en grootste geluk dat het redelijke schepsel hebben kan. En als wij hier nauwkeurig willen spreken, zo wordt hier voornamelijk verstaan de toekomstige *zaligheid*, voor zover die in de *hemel* zal geopenbaard worden; om dat deze *zaligheid* gesteld wordt *tegen het lijden van deze tegenwoordige tijd.* Vergelijk Rom.8:18. En Petrus wil dan zeggen: Als gij u tot de godsdienstigheid oefent en arbeid *navolgers te zijn van het goede*, en mocht het gebeuren, dat gij hier op aarde, na Gods wijze regering *geen goede* dagen kwam te *zien*, en zo een tijdelijke zaligheid kwam te missen, zo weet dat gij zeker hierna het eeuwige

leven en de zaligheid hebben zult; want *hunner is het Koninkrijk der hemelen*, zegt Christus om deze *zaligheid* nader uit te drukken. Matth.5:10. En *gij zijt zalig*, is te zeggen, *gij zijt van de zaligheid verzekert*.

Waaruit wij nu duidelijk kunnen vernemen, dat deze woorden wel terdege zijn een bijzondere moedgeving zijn voor zulke vrome die tot hun onschuld moeten lijden.

Twee bijzondere dingen wijst de Apostel ons aan in deze woorden:

1.2.1. Dat niet alle soort van lijden de mens zalig maakt.

1.2.2. Dat zulk een lijden met zaligheid vergezelschap is, dat is om der gerechtigheid wil.

1.2.1 Eerst zeggen wij met onze Apostel, dat *niet iedere soort van lijden ons zalig maakt*; wat is:

- of als de *oorzaak* van het lijden niet deugt
- of als *het einde* en doel daarvan niet goed is.

De oorzaak van ons lijden deugd niet als wij om onze eigen boosheid en moedwil lijden, zoals dat de ene moordenaar bekende. Luk.23:41. *En wij toch rechtvaardiglijk*, namelijk zijn in het oordeel, *want wij ontvangen strafwaardig, hetgeen wij gedaan hebben*. En als iemand lijdt als een *doodslager, of dief, of kwaaddoener*, waarvan Petrus spreken zal. 1 Pet.4:15, dat lijdt hij om zijn eigen boosheid, en vervolgens deugd de oorzaak niet.

Het *einde* en *doel* van ons lijden kan soms ook niet goed zijn, als men lijdt niet om Gods eer en koninkrijk *te vermeerderen*, maar als men eigen eer daarin beoogt, bijvoorbeeld als men mede onder het getal van de *martelaren* wil geteld zijn; waarom het wel gebeuren kan, dat sommigen uit een blinde ijver, naar het lijden lopen voordat God wil dat ze lijden zullen. Hierop mag toegepast worden wat Paulus leert. 1 Cor.13: 3. Dat iemand zijn *lichaam* kan *overgeven om verbrand te worden*, en nochtans de liefde niet hebben, wat *geen nuttigheid* zou *geven*. Als iemand naar zulke plaatsen wilde trekken waar vervolging is, en zich daar uitgeven voor een gereformeerde, om bijvoorbeeld de waarheid voor te staan en voor de waarheid te lijden, het zou niet anders zijn, als zichzelf in gevaar te begeven wat niet geoorloofd is.

Zulke mensen hebben met de *Farizeeën de eer van de mensen lief, meer dan de eer van God*. Joh.12:43. Het zijn *eergierige* mensen, die lijden zonder dat ze daartoe geroepen tooien, en zij zijn ontbloot van een goede consciëntie. Uit dit weinige kan men nu wel vernemen, dat allerlei lijden ons niet zalig maakt.

1.2.2. Ten tweeden zeggen wij dan, dat zulk een *lijden* met *zaligheid* vermengd is, wat is, *om der gerechtigheid wil*, dat is in de zaak van Christus. Dat herhaalt onze Apostel. 1 Pet4:14. *Als gij gesmaad wordt, om de naam van Christus, zo zijt gij zalig*. Dit is het, wat onze Zaligmaker leert, in de meer genoemde plaats. Matth:5:10/11. Wat in Luk.6:12, zo gevonden wordt: *Zalig zijt gij, wanneer u de mensen haten en wanneer zij u afscheiden, en uw name, als kwaad verwerpen, om de Zoon des mensen wil*. En hiervan kunnen wij deze verdere redenen geven:

1.2.2.* Zo wij opmerken de Persoon, om Wiens wil men lijdt; die wij hier horen, Christus te zijn. En aanmerk Christus eens, en gij zult bevinden, dat *Die door lijden tot heerlijkheid is ingegaan*. Luc.24:26. Zullen wij dan gemeenschap hebben aan het *lijden* van Christus, en niet aan Zijn *heerlijkheid*? Anders zegt onze Schriftuur. 2 Cor.1:5/6/7. *Gelijk het lijden van Christus overvloedig is in ons, zo is ook door Christus onze vertroosting overvloedig, ect*. En onze Apostel zal ons dat verder leren. 1 Pet.4:13. Die dan met Christus en om Zijnent wil lijden, hoe zou die buiten de hemel en de Zaligheid kunnen gesloten worden?

1.2.2.** Zo wij opmerken de *inmengingen* van dit lijden, dat is, wat in dusdanig een *lijden* gevonden wordt;

- wat een goede zaak is; zijnde God en Christus zaak. Zo was het met Paulus. Hand.28:20. *Vanwege de Hope Israëls ben ik met deze keten omvangen*.

- Een *goede consciëntie*; waar Paulus onder andere van spreekt, die zoveel moest lijden. Hand.23:1. *Mannenbroeders, ik heb met alle goede consciëntie voor God gewandeld tot op deze dag*. En die is ook gevonden in die heiligen, die met de grootste vreugde en

blijmoedigheid tot de allergrootste tormenten¹ zijn heengegaan.

- Een *goede beroeping*: De Heere Christus leed niet voor dat Hij daartoe geroepen werd. Zo ook die om *Christus* en der *gerechtigheid wil lijden*, die lijden op die ure die God daartoe bestemd heeft. Zo was het met de Apostelen, welke Christus voorzeide. Joh.16:2. *De ure komt, dat een iegelijk, die u zal doden, ect.* En wederom Joh.16:4. *Wanneer de ure zal gekomen zijn.*

- Een *goed oogmerk*; zijnde niet eigen *eer*, maar *God* en *Christus eer*. Want daar het om de gerechtigheid wil, daar kan het niet anders zijn, of het moet zijn, *om Christus wil*, gelijk deze twee dingen met elkander verwisseld worden. Matth.5:10/11. Zo was het met de Apostelen, die *verblijdt* waren *dat zij waardig waren geacht geweest, om Christus naams wil smaadheid te lijden*. Hand.5:41. Ik meen als wij deze inmengingen eens overwegen, dat wij zullen bevinden, door zo'n lijden zalig te zijn, terwijl alle deze dingen de weg banen tot de zaligheid.

1.2.2.*** Zo wij *opmerken wat met dit lijden vergezelschap gaat*; als des Heeren *oog* en *oor*, waarvan onze Apostel tevoren gesproken had; dat is, Gods *gunst* en *liefde*. God is evenwel *hun God*, hoewel zij in zo'n lijden zijn. Die drie jongelingen konden zeggen: *Onze God is machtig om ons te verlossen*. Dan.3:17. En is Hij *hun God*, zo is Hij ook hun *liefhebbende God*; want *verdrukking* en *vervolging* kan ons *niet scheiden van de liefde van Christus*. Rom.8:35. Ook gaat *Christus gebed* hiermee vergezelschap, dat ten goede van hen is. Dat leerde Christus zelf. Joh.17:11. *Heilige Vader, bewaar ze in Uw name, die Gij Mij gegeven hebt*. En Joh.15:15. *IK bid, dat gij Hen bewaart van de bozen*. En gelijk Christus zo een voorbidder geweest is op aarde, zo dan niet minder in de Hemel. Zie Rom.8:34; en 1 Joh.2:1. Toen Paulus Christus gemeente vervolgde, het raakte hem ras aan het hart. Dit neem ik zo op: Waar Gods *gunst* en Christus *gebed* gevonden wordt, daar mag wel gezegd worden: *Welgelukzalig is het volk, wiens God de Heere is*. Ps.144:15. Dit beide nu wordt gevonden in het *lijden om de gerechtigheid wil*.

¹ martelingen

1.2.2.**** Zo wij *opmerken wat hierdoor uitgewerkt* wordt in de gelovige zelf; te weten, niet alleen vermeerdering van hun *genade*, als geloof, liefde, Lijdzaamheid, hoop, zachtmoedigheid, ect. Zijnde het daarmee gelegen als met een landman, die door veel mesten het land vet en vruchtbaar maakt; zo maakt God ook door zo'n lijden, dat de ziel vruchtbaarder en vetter wordt in de genade. Zelfs in zo'n geval kan een gelovige met David zeggen. Ps.63:6. *Mijn ziel zou als met smeer en vettigheid verzadigd worden.* Maar ook bijzonder wordt door zo'n lijden een geestelijke reiniging van de vuiligheid der zonde uitgewerkt, die nog in Godskinderen over blijft. Het is bekend dat de *vervolging* en dit *lijden, om der gerechtigheid wil*, bij *vuur* vergeleken wordt, of bij het *dopen met vuur*. Matth.3:11. Het is ook bekend dat *vuur* een *louterende* en *reinigende* kracht heeft; Zo ook dit lijden. Dit wordt geleerd. Dan.12:10. *Vele zullen der gereinigd, wit gemaakt en gelouterd worden*; namelijk ten tijde der ellende die Gods kerk zouden overkomen. En zo brengt God soms Zijn kinderen in dit *vuur*, opdat ze *Zijne heiligheid* zouden *deelachtig* worden. Hebr.12:10. Het is mede niet anders dan een landmans stok en wan om het goede zaad van het stro en daarna van het kaf te zuiveren. Zo moeten wij dan daaruit besluiten, dat de *zaligheid* daarop volgen zal; omdat *de reinen van hart zalig zijn en God zullen zien*. Matth.5:8. Zoals *zonder heiligmaking niemand de Heere zien en zal*. Hebr12:14.

De toe-eigening van dit punt.

T.1. Tot *vertroosting*. Heeft men verzekering van de zaligheid, als men *lijdt om der gerechtigheid wil*? Hoe behoort dit dan Gods volk te verkwikken wanneer het zich in zo'n lijden bevindt of dat tegemoet ziet! Als hierdoor verzekert wordende, dat ze niet uit de *hel van de verdrukking* zullen overgaan in de *hel van de verdoemenis*, maar in de *hemel*. Slaan ze hun oog op de *tegenwoordige staat*, dan zijn in zoverre al zalig, omdat God *hun God* is, Die *hun God blijft* in het midden dan het allergrootste lijden; Die tot Zijn volk zegt. Jes.43:2. *Wanneer gij zult gaan door het water, Ik zal bij u zijn*. Die hen dan noch minder begeven, noch verlaten zal dan tevoren. Doch voornamelijk hebben ze hun ogen te slaan op hun *toekomende staat*,

waarin zij voor deze tijdelijke *rampzaligheid*, ontvangen zullen de eeuwige *gelukzaligheid*; voor een *kroon van smaadheid*, die de wereld hen opgezet heeft, een *kroon van heerlijkheid*, die Christus hen opzetten zal; voor een *lijden*, een *verblijden*; voor ten *kort lijden*, een *eeuwig verblijden*; Want *onze lichte verdrukking, die zeer haast voorbij gaat, werkt ons een uitnemend eeuwig gewicht van heerlijkheid: Terwijl wij niet aanmerken de dingen, die men ziet, maar de dingen, die men niet en ziet*; 2.Cor.4:17/18. Hierom is het dat onze Zaligmaker tot meerdere vertroosting van Zijn gelovigen, hen op het toekomende wijst in het midden van de vervolgingen om Zijner wil; zoals te zien is. Matth.5:12. Vergeleken met vers 11. *Verblijdt en verheugt u, want uw loon is groot in de hemelen*. Dit wist Mozes al, die in de versmaadheid om Christus, zag op de vergelding des loons. Hebr.11:26. En de Hebreeën, *die daarom de beroving van hun goederen met blijdschap aannamen, om dat zij wisten, dat zij in zichzelf een beter en blijvend goed hadden in de hemelen*. Hebr.10:34. Wij stellen hier niet alleen voor vast dat het lijden, dat onvermijdelijk is voor Gods volk, want *de tegenspoeden der rechtvaardige zijn vele*. Ps.34:20. Christus Bruid is in dit opzicht zwart. Hoogl.1:5. In de wereld zult gij verdrukking hebben, zegt Christus. Joh.16:33. Maar wij zeggen hier ook, tot troost van dat volk des Heeren, bij, dat zo'n lijden, toe groot, zwaar en langdurig het ook zou mogen zijn, als het is om Christus en Zijn Evangelie wil, hen niet zal afhouden van de Hemel, maar te meer bevorderen tot, en verzekeren van de zaligheid. Hoe ellendig waren anders die gelovigen geweest, die uit een ijver voor Gods eer en Zijn waarheid, hun goed en bloed gelaten hebben, als ze niet op een betere stand hun ogen hadden geslagen en van het eeuwige goed verzekerd hadden geweest. Waarom om Paulus wel terecht mag zeggen. 1 Cor.15:19. *Als wij alleenlijk in dit leven, dat is om de dingen die dit tijdelijke leven aangaan, op Christus zijn hopende, zo zijn wij de ellendigste van alle mensen*. Maar terwijl nu onze verzekerde hoop op Christus voornamelijk gaat op het toekomende leven, zo moet volgen, dat wij in het midden van de tijdelijke ellende zelf de aller gelukkigste

mensen zijn. *Wat buigt gij u dan neder, o ziel, als gij lijdt om de gerechtigheid wil*, daar gij in Gods Woord verzekerd wordt van uw zaligheid en de toekomstige heerlijkheid?

T.2. Tot waarschuwing. Laat eenieder uit kracht van deze gewaarschuwd zijn, om te zien dat hij niet zo'n volk des Heeren, wat lijdt om der gerechtigheid wil, lichtvaardig veroordeeld. Het onverstand van de mensen heeft hier dikwijls de overhand, waardoor het soms gebeurt dat men niet verstandig lettende op Gods wegen en handelingen, zulke die onder de vervolgingen of andere harde verzoeken zijn, gemakkelijk,

- of buiten de hemel sluit en rampzalig oordeelt.

- of, dat men tenminste zodanige erkent te zijn grote en uitstekende zondaren boven andere; gelijk dat Gods Woord en de ervaring genoegzaam bevestigen. Van het eerste zegt men dan wel: *Hij heeft geen heil bij God*. En over het tweede: *Deze is gewisselijk een doodslager*, of iets dergelijks. Doch die zo denken en spreken, zijn noch niet het *heiligdom* Gods *ingegaan*, waar wij andere onderrichting vinden; en daarom worden de zodanige ook wel *trouweloos bevonden aan het gezicht van Gods kinderen*. Ps.73. Laten wij dan met meerdere kennis van Gods wegen, en bedaardere zinnen aangedaan zijnde, *niet oordelen, opdat wij niet geoordeeld worden*. Matth.7:1. Laat ons liever het Woord van de Heilige Jacobus in de mond nemen, uit Jac.5:11. *Ziet, wij houden ze gelukzalig, die verdragen*: want dat komt overeen met wat Petrus hier zegt: *Als gij lijdt om der gerechtigheid wil, zo zijt gij zalig*. En indien gij dat tegenwoordig niet begrijpen kan, hoe dat die harde handelingen Gods bestaan kunnen, of met de liefde tot Zijn kinderen, of met de zaligheid hier namaals, denk dan dat Gods *wegen niet zijn*, als onze *wegen*, ect. Jes.55:8/9. Maar dat er wel en *ondoorkijkelijkheid* is in Zijn *oordelen* en een *onnaspeurlijkheid* in Zijn *wegen*. Rom.11:13.

T.3. Tot *opwekking*. Wat moet dit nu een krachtige aansporing en opwekking zijn voor Gods volk, om zo'n *lijden, om der gerechtigheid wil*, als het hen toekomt, met lijdzaamheid en volharding, te dragen, als ze horen, dat de zaligheid hiermee vergezelschap gaat. Want wat

doet en lijdt wel niet de mens om op aarde *gelukzalig* te zijn en voorspoedig? Hij zal zelfs zulke prikkelen ondergaan, die met gevaar van zijn leven vermengd zijn. Wel, wat behoort dan niet wel een Christen te doen en te lijden om in de hemel *gelukzalig* te zijn? Hier nu in onze tekst wordt onder andere de weg daartoe aangewezen; namelijk te *lijden*; niet evenveel *wat* en *hoe*, maar om *de gerechtigheid wil*; gelijk dit lijden in de tegenwoordige tijd veel van Gods volk hebben uit te staan.

Die dan in zo'n staat gesteld zijn of mochten gesteld worden, laten die ook hun *zielen in lijdzaamheid bezitten*. Luc.21:19. En dat niet alleen voor een tijd, maar tot het einde toe. Want als wij recht spreken zullen, niet het *dragen* van het lijden, maar het verdragen kroont een lijdende Christen. *Zalig is de man, die verzoeken verdraagt; want als hij beproeft zal geweest zijn*, wat op het einde ziet, *dan zal hij de kroon des levens ontvangen*. Jac.1:12. En wij houden ze voor gelukzalig, die verdragen. Jac.5: 11. En zo heet het. Openb.1:10. *Zijt getrouw tot de dood, en Ik zal u de kroon des levens geven*. En waarom niet? Want behalve dat deze *lijdzaamheid* en *volharding* ons zo overvloedig in Gods Woord aanbevolen wordt en dat deze *standvastige lijdzaamheid* een Christen onverwinnelijk maakt, als een aambeeld, dat alle slagen kan uitstaan; zo kan men en moet men nog daarbij gedenken:

-1. Dat dit een *lijden* is om *Christus wil*, gelijk wij hier horen, *om de gerechtigheid wil*. Wij kunnen immers voor geen vriend beter lijden, dan voor zo een, die zoveel voor ons en om onzent wil geleden heeft, en daarin ons de hoogste *liefde* en *vriendschap* betoond heeft. Dit is Christus *kruis op te nemen* en Hem *na te volgen*. Matth.16:24.

-2. Dat wij om Christus wil lijdende ook *met Hem lijden*. Zo noemt Paulus het. Rom.8:17. *Zo wij anders met Hem lijden*. Niet dat wij in dezelfde zaak en tot datzelfde einde lijden, maar omdat wij iets dergelijks lijden, onschuldig ten aanzien dan de zaak, en tot eer van God. Waardoor wij dan Zijn beeld gelijkvormig worden gemaakt. Rom.8:29. Petrus wilde zelfs met Christus in de dood gaan. Matth.26:35.

-3. Dat wij in dit *lijden om de gerechtigheid wil*, God en Christus tot een *medelijdende* Heere hebben. Hierop past ook wat er staat in Jes.63:9. *In alle hun benauwdheid was Hij benauwt*. Dit medelijden betoont de Heere:

- of door inwendige verkwikking, die de ziel dan ontvangt door de Heilige Geest, tijdens dat lijden;
- of door der vijanden boze ondernemingen te verijdelen;
- of door hen spoedig te verlossen,
- of iets dergelijks.

Zo dat hier wel bijgebracht mag worden, wat gevonden wordt. Hos.11:8/9. *Mijn hart is in mij omgekeerd, al mijn berouw is tezamen ontstoken... Want Ik ben God en geen mens, de Heilige in het midden van u*.

Wel aan dan, deze en dergelijke dingen wel overwegende, zo behoort ieder Christen gaande gemaakt te worden om *gewillig* en *lijdzaam* en *standvastig* te *dragen*, zo'n *lijden*, waarvan wij hier spreken. Hebt gij dan met *Mozes* deel aan de *versmaadheid om Christus*. Hebr.11:26. Moet gij met Gods kerk klagen. Ps.79:4. *Wij zijn onze naburen een smaadheid geworden; een spot en schimp dien, die rondom ons zijn*, en uit Ps.44.13, herhaalt in Rom.8:36. *Om Uwent wil worden wij de ganse dag gedood; wij worden geacht als slachtschapen*. Zoek dat evenwel met lijdzaamheid en standvastigheid te overwinnen. Houd u door het gebed aan God, door het geloof aan de Heere Christus, en door ernstige onderzoekingen van het Woord Gods, dat ons troost in alle wederwaardigheid en gij zult dan niet te twijfelen hebben aan een zalige uitkomst. Want zo *wij met Hem lijden*, wij zullen ook *met Hem verheerlijkt worden*. Rom.8:17. En *dit is een getrouw woord*, zegt Paulus. 2 Tim.2:11/12. *Indien wij met Hem gestorven zijn, zo zullen wij ook met Hem leven: indien wij verdragen, wij zullen ook met Hem heersen*. Laten wij *slechts getrouw zijn tot in de dood, en de Heere zal ons de kroon des levens geven*. Openb.2:10, zie ook 2 Tim.4:7/8.

2. De moedgeving, genomen uit aanmerking van het toekomstige leven, hebben wij dan in die woorden gezien; volgt nu wat overdacht

en betracht moet worden voor tegenwoordig; uitgedrukt in deze woorden: *En vreest niet uit vreze van hen, noch en wordt niet ontroert*. Deze woorden kunnen ook aangemerkt worden als een noodzakelijk of betamelijk gevolg van het voorgaande, in deze zin: Terwijl gij in het *lijden om der gerechtigheid wil* verzekering ontvangt van uw zekere toekomstende *zaligheid*, zo hebt gij immers niet te *vrezen* voor mensen en daarover *ontroert* te zijn. Ondertussen blijft het, als een nieuwe grond van troost en moedgeving in zulk lijden.

Het eerste woord is: *vreest niet uit vreze van hen*; of eigenlijk, *vreest hun vreze niet*. Deze woorden en de volgende heeft de Apostel genomen uit Jes.8:12. Waar het volk aangemoedigd en vertroost wordt tegen de raadslagen van de koningen van Syrië en Israël, met deze woorden: *en vreest gij lieden hun vreze niet en verschrikt niet*. Waaruit reeds te vernemen is, dat hier van mensen vreze gesproken wordt, dat is, die niet alleen is *in* mensen, maar ook *voor* mensen; wat onze Apostel ook leert, als hij hier gebruikt het woordje *hen*; noemende juist niet uitdrukkelijk de personen, maar genoegzaam te kennen te geven, wat hij hierdoor verstaat, namelijk, zulke mensen die Gods volk zonder oorzaken haten en alle leed, verdriet en vervolging aandoen, om geen andere oorzaak, als omdat ze Christus zaak, Zijn eer en leer en waarheid voorstaan, wat hier met deze gelovigen aan wie Petrus schrijft, zo was terwijl zij verstrooit waren onder heidense volkeren en stonden onder heidense de Overheden; van welke beide zij als kwaaddoeners aangemerkt en behandeld werden, als uit 1 Pet.2 gehoord is. Zij hadden dan te *lijden om de gerechtigheid wil*, van onrechtvaardige en boze mensen; en terwijl die met macht en boosheid gewapend waren en misschien ook van een groot getal, zo rees in deze Christenen *vreze* en verbaasdheid, ontstaande uit menselijk zwakheid waardoor zij beangst werden en moedeloos; waartegen onze Apostel hen aanmoedigt, als hij zegt; *En vreest niet uit vreze van hen*. Hij verbiedt hun dan niet te *vreze*, die zij aan andere als hun *Overheid* schuldig waren, want daarvan heeft hij in 1 Pet.2:13 anders geleert: *Zijt alle menselijke ordening onderdanig*. En 1 Pet.2:17. *Eert de Koning*. Waar hij zoekt die vreze te verbannen

die zij voor andere, als boze mensen, hadden, bijzonder wanneer die hen dreigden met tijdelijke schade; dan zegt de Apostel, en *vrees niet uit vreze van hen*. Alsof hij had willen zeggen: Zijt niet al te verslagen noch kleinmoedig als gij van boze mensen en vervolgers al wat veel moet lijden; Gedraagt u dan en stelt aan, niet als *zwakke mensen*, maar als sterke Christenen. Wat ons dan zegt dat hier een bange vrees verstaan wordt als iemand het tijdelijk gevaar meer vreest dan de zonde en mensen meer dan God.

Het tweede woord dat onze Apostel hier gebruikt: *noch en wordt niet ontroert*. Dit Griekse Grondwoord, waar dat gevonden wordt, wordt altijd in het Nieuwe Testament door *ontroerd worden* vertaald. Wij vinden het van de Koning *Herodes*, als die de tijding ontving van de nieuwgeboren Koning der Joden. Matth.2:3. Van de discipelen van Christus toen zij menden dat zij een *spooksel zagen*. Matth.14:26. Van *Zacharias*, toen hij een *Engel des Heeren* zag. Luc.1:12. Uit deze en andere plaatsen blijkt dat *ontroert te worden* een grootere trap van *vreze* is. Iemand kan *vrezen*, die juist niet *ontroerd* wordt, dat is, in zijn gemoed ten hoogste ontstelt, verbaasd en verzaagd; maar die *ontroerd* wordt die *vreest*. Beide, te *vrezen* en *ontroerd te worden*, komen daarin overeen, *en*, dat ze op enig kwaad zien, voornamelijk dat men te gemoed ziet en dat toekomende is; *en*, dat het bijzonder onderwerp daarvan is het *hart* of *gemoed* van de mensen. *Uw hart worde niet ontroert*, zei Christus. Joh.14:1 en 27. *Mijn ziel is ontroerd*, zei Christus van Zichzelf. Joh.12:27. En in Joh.13:21 staat: *Hij werd ontroerd in de geest*. Doch daarin verschillen ze, dat *vrees* een mindere ontsteltenis, en *ontroerd te worden* een meerdere ontsteltenis van het gemoed is; Waarom het in Jes.8:12 genoemd wordt te *verschrikken* of *verschrikt te worden*. En zo is het dat men uit zodanig *ontroert worden* andere blijken en vruchten ziet, dan *van vreze te schreeuwen*. Matth.14:16. Verkeerde *overleggingen* te maken in het *hart*. Luc.24:38. *Verzaagd te worden*. Joh.14:17, en dergelijke.

Als nu onze Apostel dit woord voegt bij het voorgaande, zo wil hij alle angstige vrees en verbaasdheid zoeken weg te nemen in een mindere en meerdere trap; en hoewel die *vreze* en *ontroering*, hen

als mensen mocht bevangen, dat ze evenwel als *manhaftige gelovige* hadden aan te stellen om die weder te verjagen en zo niet *ontroert* te zijn dan andere die een kwade consciëntie hebben; of om niet aangedaan te blijde met zo'n *vreze* en *ontroering*, die de belijdenis van de waarheid en vertrouwen op Gods zou doen achter blijven; veel minder die met *wantrouwen* aan Gods macht zou vergezelschaft gaan.

Dat nu zo'n *vreze voor mensen en hun dreigementen bij het volk Gods niet moet zijn*, wordt ook geleerd behalve in de genoemde plaats Jes.8:12, tevoren bijgebracht, in het woord van onze Zaligmaker. Matth.10:28. *Vreest u niet voor degene, die het lichaam doden en de ziele niet kunnen doden.* Zie ook Luc.12:4. En dit is het dat God ook leert. Jes.51:7. *Hoort na mij, gijlieden die de gerechtigheid kent, gij volk, in wiens hart Mijn Wet is: en vreest niet de smaadheid van de mens, en voor hun smaadredenen en ontzet u niet.* Ziet dit in bijzondere gelegenheden en voorvallen. Deut.20:1/3 en 31:6. Waar Mozes het volk aanmoedigde tegen hun vijanden om die aan te vallen. God sprak ook zo tot aanmoediging van Jozua. Joz.1:9. Hij liet zo spreken door *Jahaziël* tot *Josafat* en zijn volk. 2 Kron.20:15. Van gelijke door *Jesaja* tot *Achaz* en zijn volk als *Rezin*, de Koning van Syrië en *Pekah*, de Koning van Israël optogen tegen *Jeruzalem*. Jes.7:4.

Redenen:

R.1. Als wij zien op deze *vreze* en *ontroering*, dan zullen wij bevinden:

- *aan de ene kant*, dat ze ledig is van het *vertrouwen op God*. Wie voor mensen en hun dreigementen zo *vrezen*, dat ze tot enig kwaad doen vervallen, die trekken hun hart en vertrouwen van God af. Zo was het gelegen met de Honing Asa, tot wie de Ziener *Hanani* zeide: *Om dat gij gesteund hebt op de Koning van Syrië en niet gesteund hebt op de Heere uw God, daarom, ect.* 2 Kron.16:7/8/9.

- *Aan de andere kant*, is zij een grote hinderpaal en beletsel om Christus en Zijn waarheid te belijden en *om der gerechtigheid wille te lijden*. Beide is dat te vernemen uit het eigen spreken van Petrus: *Het eerste* uit de samenknoping van dit vers met het volgende: want hij

heeft hier nog niet gezegd, *en vreest niet... noch wordt ontroerd*, of hij voegt daar terstond bij: *maar heiligt God de Heere in uwe herten, en zijt altijd bereid, ect.* Om te kennen te geven dat anders deze vreze en ontroering ons van dat werk zou afhouden. *Het tweede* is hier ook te zien, om dat hij eerst gesproken had *van het lijden om der gerechtigheid wille*, en daarop terstond zegt, *en vreest niet*, als duidelijk aanwijzende, dat deze vreze ons van zo'n *lijden* zou aftrekken. God had eens een Wet gegeven, dat *vreesachtige* en die *week van hart* waren, ziet in de lichamelijke oorlog zouden optrekken. Deut.20:8. De vreesachtige zijn ook onbekwame krijgsknechten in de strijd voor de Heere en Zijn waarheid, voornamelijk als het op het leven verliezen aankomt. En daarom moet deze vreze bij ons niet zijn.

R.2. Als wij zien op de *personen*, voor wie men *bevreesd* en *ontroerd* is, dan zullen wij vernemen. *En*, dat het maar *mensen* zijn, ja *sterflijke mensen*, al zijn ze anders in macht en hoogheid zeer verheven; gelijk Asa zijn vijand Zerah, bij God zo noemde. 2 Kron.14:11. *Die sterfelijke mens*. En, dat hun macht, of liever hun boosheid bepaald is. *Zowel* ten aanzien van het voorwerp, dat ze op het *lichaam* woeden en niet op de *ziel*; *als* ten aanzien van de mate en de grootheid hunner boosheid, dat ze, op het hoogste genomen, het *lichaam kunnen doden* en *niet de ziel*: zoals onze Zaligmaker deze beide dingen als een reden bijbrengt, waarom wij voor hen niet te vrezen hebben. Matth.10:28. Dit verstond zeker Anaxarchus wel, die in een mortier gestoten wordende zei: *Stoot maar vrij Anaxarchi vlees en benen, maar Anaxarchus zelf zult gij niet kunnen stoten of aanraken*. De Duivel zelf kan zoveel kwaad niet in het werk stellen als hij wel wil, omdat hij van God bestuurt en teruggedhouden wordt; zo dan ook niet des Duivels instrumenten. Wel, wat heeft men dan zich al te zeer te ontstellen voor zulke mensen, die haast kunnen sterven, en een bepaalde macht hebben?

R.3. Als wij op *God* zie, Die in de boosheid van de mensen Zijn regerende hand heeft, dan leert Gods Woord ons, dat Hij de Zijnen bijstaat met Zijn genade en hulp, in zo'n *vreze* en *verbaasdheid*, tegen zulke boze mensen. Dat is te zien in die plaatsen, die boven

bijgebracht zijn. Deut.20:1/3 en 31:6. Joz.1:9 en 2 Kron.20:13/14. En ziet ook hoe krachtige toezegging van Gods heil Israël ontving, toen zij in de uiterste verlegenheid en verbaasdheid waren voor *Farao*. Exod.14:13/14. Mozes zeide tot het volk: *En vreest niet, staat vast, en ziet het heil des Heeren, dat Hij heden aan ulieden doen zal. De Heere zal voor ulieden strijden, en gij zult stil zijn.* En hoe menigmaal heeft God dat in het werk gesteld? Als wel wetende, dat Zijn volk hier door best kan geleerd worden, niet zo zeer de zwakken en sterfelijke mens, als wel de sterke en onsterfelijke, God te vrezen en te ontzien.

Korte Toe-eigening.

Dit moet ons nu in de tegenwoordige tijd dienen tot datzelfde oogmerk, als dat *Petrus* in zijn tijd voorstelde. Als wij dan vernemen, dat goddeloze ondernemingen en boze raadslagen of verbintenissen van deze en gene Koningen en potentaten, tot nadeel van Christus en Zijn Koninkrijk; hetzij dat wij dat vernemen tegen ons aangelegd te zijn; hetzij dat wij reeds aan andere zien uitgevoerd, laat ons daarvoor niet al te zeer *vrezen*. Ik zeg *niet al te zeer*, omdat het niet goed mogelijk is, wegens menselijke zwakheid, die geheel en al voorbij te gaan: Zelfs een vrome *Jozef vreesde voor Archelaus*. Matth.2:22. En zo vinden wij het in andere heilige meer; maar evenwel, of hoewel in de eerste aanval deze *vreze* en *verbaasdheid* ons mocht bevangen, zo moeten wij nochtans tot bedaarder gedachten gebracht worden om tenminste met die *vreze* niet aangedaan te zijn, die ons *vertrouwen* van de Heere zou verdrijven. Dit behoort dan ook tot ons: *en vreest niet uit vreze van haar, en wordt niet ontroert*. Zelfs moet dit plaats vinden in persoonlijke voorvallen, die ons zelf van deze of gene boze mens mochten raken. Wie met *deze* vreze ingenomen is zal niet beogen wat het *beste* is, maar wat het *veiligst* is voor zijn staat; en zo kan zijn staat behouden worden, doch ondertussen zijn persoon en ziel schade lijden. De siddering des mensen legt een strik, zegt *Salomo*. Spr.29:25. Deze vreze deed *David* zich als een gek aanstellen; *Abraham* dubbelzinnig spreken en zijn vrouw in gevaar gebracht, en *Petrus* zijn Heere verloochen en zichzelf vervloeken; Als vreze het hart ingenomen heeft, dan is de mens niet bekwaam om tegenstand

te bieden, omdat hij zijn sterkte verloren heeft; Hij *vliedt* dan wel, *waar geen vervolger is*. Spr.28:1, zie ook Levit.26:36. En wat zullen wij meer zeggen? Het hoogste wat gezegd kan worden, is wat wij vinden, Openb.21:8. *De vreesachtige is hun deel in de poel, die daar brand van vuur en sulfer*. Wij hebben dan grote om aan deze moedgevende les van onze Apostel gehoor te geven: *en vreest niet, ect.*

Zullen wij dan goed doen, zo laten wij:

T.1. God van herten liefhebben. Want *daar is in de liefde geen vrees, maar de volmaakte liefde drijft de vreze buiten*: staat er in 1 Joh.4:18. En waarlijk, waarom hebben zovele *bloedgetuigen* de allergrootste kwaden niet gevreesd noch ontzien, dan omdat ze God en Christus *liefhadden*?

T.2. Wij moeten deze vreze voor mensen veranderen in een vreze en ontzag voor God, zoals geleerd wordt in Jes.8:12/13: *En vreest gijlieden hun vreze niet, en verschrikt niet. De Heere der Heirscharen, dien zult gijlieden heiligen, en Hij zij uw vreze en Hij zij uw verschrikking*. En God te vrezen, wordt zo overvloedig en zo krachtig ons aanbevolen. Zie wat wij boven in 1 Pet.2:17. hebben gezegd; als mede in 1 Pet1:17.

T.3. Wij moeten God meer vrezen dan mensen. Dit wil onze Zaligmaker. Matth.10:28. *Vreest niet voor hen die het lichaam doden... maar vreest veel meer Hem, die lichaam en de ziel kan verderven in de hel*. En zo meer acht geven op de geboden Gods dan op de geboden der mensen, gelijk de Egyptische vroedvrouwen, die *niet deden wat de Koning tot haar gesproken had, omdat zij God meer vreesden*. Exod.1:17. En hoewel de mensen ook hun *Hoogheid* hebben, zo moet nochtans de *Hoogheid* van de *Allerhoogste*, nog meer op onze harten vermogen. *Zal u niet Zijne Hoogheid verschrikken en Zijne vreze over u vallen*? Mag men met Job vragen. Job.13:11. En dan zullen wij ons tot troost kunnen verzekeren, dat geen mens ons zal kunnen deren: *want zo God voor ons is, wie zal tegens ons zijn*? Rom.8:31.